

Posudek oponenta práce

Název práce: Předpoklady asistenta pedagoga a jeho role při výchově a vzdělávání romských žáků.

Autor práce: POLÁKOVÁ Andrea

Studijní obor: Pedagogika volného času

Posudek vypracoval: Mgr. Josef Nota, Ph.D.

Datum: 03. 05. 2022

Formální a jazyková stránka:

Práce je psána odborným jazykem a neobsahuje vážné chyby. Kvalitativní úroveň zdrojů je na dobré úrovni.

Obsahová stránka:

Práce má za cíl zabývat se předpoklady asistenta pedagoga, které jsou potřebné pro výkon této profese. Téma je aktuální. Kapitoly teoretické části jsou logicky členěné, jsou obsahově zajímavé a přiléhavé ke studované problematice. Velmi dobře uvádí čtenáře do studovaného tématu a nemám k ní žádných výhrad. Práce má výzkumné ambice a obsahuje velké množství dat z rozhovorů i stručných kazuistik.

Poněkud problematický se ukazuje nejednoznačně zformulovaný cíl práce a popis metodologie: „Hlavním cílem překládané práce je zhodnocení předpokladů člověka, který se rozhodl pracovat na pozici asistenta pedagoga u romských žáků.“ (str. 20). Následně autorka vysvětluje, že se bude snažit hledat ty osobnostní předpoklady, které jsou důležité pro náročnou pozici asistenta pedagoga u romských žáků. Implicitně se pak snaží osobnostní předpoklady kvantifikovat a objektivně představit, formuluje výzkumné hypotézy a testuje je. Postupuje tedy kvantifikujícím způsobem (dělá výzkum na lidech, na asistentech). Ovšem: hlásí se přitom ke kvalitativní metodologii, což se ukazuje jako problematické, neboť kvalitativní výzkum je cíleně subjektivní, závislý na sociálním kontextu a výzkumník přejímá perspektivu zkoumaných subjektů (dělá výzkum o lidech nebo spíše s lidmi) a snaží se o co

nejkomplexnější, subjektivně vykreslený obraz zkoumaného jevu. Neobjektivizuje, nedává jednoznačně platné závěry a netestuje předem vytvořené hypotézy z teorie.

Tento rozpor prostupuje celou výzkumnou částí a důvod spatřuji v tom, že není zřejmá výzkumná pozice autorky práce (Je to objektivní vědec testující hypotézy nebo kvalitativní výzkumník, který se snaží snížit odstup od lidí, získat tak jejich plnou důvěru, autentická data a zdůrazňuje subjektivitu výzkumného šetření?).

Zřejmě při samotné realizaci výzkumné části práci se autorka logicky rozhodla, že se nelze zabývat osobnostními a kvalifikačními předpoklady nutné pro pedagogickou intervenci u této specifické skupiny žáků, bez poznání romských dětí jako takových. Vypracování kazuistik se ukázalo jako správný krok: dobře o tomto informoval autorku DP i zpovídaný asistent pedagoga, když jí upozornil, že jeho výpovědím nebude nikdo rozumět, pokud nebude představené konkrétní dítě, kterému asistent pomáhá (str. 52). Je trochu škoda, že nebyla využita možnost kazuistiky tematicky svázat s daty z rozhovorů od asistentů zmíněných dětí. V duchu kvalitativní metodologie by tak vznikl o každém dítěti komplexní obraz jeho rodinného zázemí, vnitřního ustrojení, problému a asistentské výzvy. Toto je ale spíše předjímání, výsledný obraz z výzkumu je pro čtenáře sdělný.

Závěrem:

Oceňuji, že se studentka pustila do realizace kvalitativního rozhovoru, neboť práce s daty je o to náročnější. Kazuistiky jsou vypovídající: čtenář si jejich studiem vytváří obraz o asistentství u této skupiny žáků. Autorka zdůrazňuje smysluplnost a náročnost této pedagogické pozice, je patrná její angažovanost. Při výzkumu byla v terénu, poznala studovanou problematiku na vlastní kůži, poznatky zformulovala a prezentuje je s oporou o vlastní zkoumání: to považuji za podstatný benefit této práce.

Práce je psána poctivě, čtivě. Samotný výzkum obsahuje velké množství nepochybně pracně získaných dat z pozorování a rozhovorů, ve kterých bohužel není úplně jasná pozice výzkumníka. Kódování dat není v kapitole „metodologie“ zmíněno; je třeba zmínit, že pro tento typ výzkumu je transparentní metodologie jedna z kvalit. I přes výše zmíněné nedostatky má práce nezpochybnitelné kvality kladené na tento typ prací: doporučuji hodnotit s ohledem na průběh obhajoby „výborně“ – „velmi dobře“.